

POSTANOWIENIE

Dnia 26 września 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Roman Trzaskowski

w sprawie z wniosku P.S. i M.S.,
przy uczestnictwie J.K., J.K., M.S. i A.L.K.
o stwierdzenie zasiedzenia,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 26 września 2019 r.,
na skutek skargi kasacyjnej uczestniczki A.L.K.
od postanowienia Sądu Okręgowego w B.
z dnia 14 czerwca 2018 r., sygn. akt II Ca (...), II Cz (...),

**odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania i
zasądza od A.L.K. na rzecz wnioskodawców kwotę 240 (dwieście
czterdzieści) zł z tytułu zwrotu kosztów postępowania
kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 14 czerwca 2018 r. Sąd Okręgowy w B. oddalił apelację uczestniczki A.L.K. od postanowienia Sądu Rejonowego w Ż. z dnia 20 października 2017 r., stwierdzającego, że wnioskodawcy P. i M.S. nabyli z dniem 15 września 2015 r. przez zasiedzenie na prawach małżeńskiej wspólności majątkowej własność działek nr [...]1 i [...]2.

W skardze kasacyjnej, w uzasadnieniu wniosku o jej przyjęcie do rozpoznania, uczestniczka wskazała przyczynę kasacyjną określoną w art. 398⁹ § 1

pkt 4 k.p.c. Wywiodła, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona wobec oczywistego naruszenia prawa materialnego (tj. art. 172 § 1 k.c.).

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Z art. 398¹ § 1 k.p.c. wynika, że skarga kasacyjna przysługuje co do zasady od prawomocnych orzeczeń sądów drugiej instancji, a więc orzeczeń wieńczących dwuinstancyjne postępowanie sądowe, w którym sądy obu instancji dysponują pełną kognicją w zakresie faktów i dowodów. Jednakże zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania tylko wtedy, gdy w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. W zamyśle ustawodawcy skarga kasacyjna stanowi zatem nadzwyczajny środek zaskarżenia, którego rozpoznanie przez Sąd Najwyższy musi być uzasadnione względami o szczególnej doniosłości, wykraczającymi poza indywidualny interes skarżącego, a mającymi swoje źródło w interesie publicznym, w szczególności przez zapewnienie jednolitej wykładni i stosowania prawa. Wyłączną podstawą oceny pod kątem przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania są wskazane w niej przyczyny kasacyjne wraz z uzasadnieniem (art. 398⁴ § 2 k.p.c.).

Zgodnie z utrwalonym orzecznictwem skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c., jeżeli zachodzi niewątpliwa, widoczna na pierwszy rzut oka, tj. bez konieczności głębszej analizy, sprzeczność orzeczenia z przepisami prawa nie podlegającymi różnej wykładni (zob. np. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 24 sierpnia 2016 r., II CSK 94/16, nie publ.) i w wyniku takiego naruszenia prawa zapadło w drugiej instancji orzeczenie oczywiście wadliwe (por. np. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 15 października 2015 r., III CSK 198/15, nie publ., z dnia 13 kwietnia 2016 r., V CSK 622/15, nie publ., z dnia 2 czerwca 2016 r., III CSK 113/16, nie publ., z dnia 27 października 2016 r., III CSK 217/16, nie publ., z dnia 29 września 2017 r., V CSK 162/17, nie publ., z dnia 7 marca 2018 r., I CSK 664/17, nie publ., z dnia

18 kwietnia 2018 r., II CSK 726/17, nie publ., z dnia 5 października 2018 r., V CSK 168/18, nie publ.).

Skarżąca nie wykazała, by kwestionowane przez nią orzeczenie dotknięte było tego rodzaju nieprawidłowościami.

W myśl jednolitego stanowiska Sądu Najwyższego, wymaganie określone w art. 398⁴ § 1 pkt 2 k.p.c. nie jest tożsame z określonym w art. 398 § 2 k.p.c., co oznacza, iż skarżący powinien odrębnie przytoczyć podstawy kasacyjne i ich uzasadnienie i odrębnie uzasadnić wnioski o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, nawet jeżeli argumentacja prawna może się w pewnym zakresie pokrywać (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 22 marca 2001 r., V CZ 131/00, OSNC 2001, nr 10, poz. 156, z dnia 5 czerwca 2001 r. IV CZ 45/01, OSNC 2001, nr 10, poz. 157, z dnia 10 stycznia 2003 r. VCZ 189/02, nie publ., z dnia 13 lipca 2007 r. III CSK 180/07, nie publ., z dnia 5 kwietnia 2017 r., II CSK 688/16, niepubl., z dnia 11 kwietnia 2018 r., V CSK 547/17, nie publ., z dnia 26 kwietnia 2018 r., IV CSK 567/17, nie publ.). W tej sytuacji uzasadnienie oczywistej zasadności skargi nie może poprzestawać na powołaniu naruszeń prawa materialnego wskazanych w podstawach kasacyjnych.

Niezależnie od tego, należy zauważyć, że o oczywistej zasadności skargi w żaden sposób nie świadczy podstawa kasacyjna sprowadzająca się do zarzutu naruszenia art. 172 § 1 k.c. przez uznanie, iż w okolicznościach sprawy wnioskodawcy byli posiadaczami w dobrej wierze, podczas gdy prawidłowa wykładnia tego przepisu prowadzi – zdaniem skarżącej – do wniosku, że wnioskodawcy byli samoistnymi posiadaczami w złej wierze.

Oceniając przesłankę dobrej wiary, Sądy *meriti* miały na względzie utrwalone stanowisko Sądu Najwyższego, że dobra wiara polega na błędnym, ale w danych okolicznościach usprawiedliwionym przekonaniu posiadacza, iż jest właścicielem rzeczy (por. zwłaszcza uchwała składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 6 grudnia 1991 r., III CZP 108/91, OSNCP 1992, nr 4, poz. 48 oraz uchwała Sądu Najwyższego z dnia 20 listopada 2015 r., III CZP 76/15, OSNC 2016, nr 12, poz. 138). Przyjęły, że obejmując przedmiotowe działki w posiadanie, wnioskodawcy sądzą błędnie, iż nabywają całą nieruchomości, i że błąd ten jest

w okolicznościach sprawy usprawiedliwiony. W uzasadnieniu powołały się na domniemanie dobrej wiary (art. 7 k.c.) oraz szereg objętych ustaleniami okoliczności, a w szczególności to, że nieruchomości była w całości ogrodzona, wewnątrz ogrodzenia nie były dostrzegalne żadne granice, a powierzchnia ogrodzonego gruntu odpowiadała powierzchni wskazanej w umowie, że także osoba, która sprzedawała wnioskodawcom nieruchomości nie mogła wiedzieć, iż obejmuje ona także działkę nr [...]3, która do 2013 r. nie figurowała w rejestrze gruntów, że wnioskodawcy jako cudzoziemcy nie znali miejscowych praw i zwyczajów i w nikłym stopniu władali językiem polskim. Sąd Okręgowy uznał ponadto, że sam fakt, iż poprzedniczka wnioskodawców (sprzedawca) dokonała nieformalnej umowy zamiany, obejmując w ten sposób we władanie część działki nr [...]1, nie przesądza, że znała granice geodezyjne nieruchomości, skoro zamiany takie zwykle uwzględniają jedynie istniejące stany posiadania. Mogła też sądzić, że nabywa ten grunt legalnie w drodze zamiany. Sąd odwoławczy uwzględnił również, że uczestnicy aż do 2013 r. nie domagali się od wnioskodawców wydania im spornych fragmentów gruntów, a kiedy wnioskodawcy przystąpili do budowy nowego ogrodzenia w miejsce poprzedniego, nie żądali przesunięcia tego ogrodzenia. Odwołał się także do zeznań R.B., z których wynikało, że nie miał on dostępu do dokumentacji geodezyjnej, a operat szacunkowy został sporządzony w oparciu o dane figurujące w księdze wieczystej.

Próba podważania tej oceny przez skarżącego ze wskazaniem, że „nie ulega wątpliwości”, iż osoba sporządzająca operat szacunkowy musiała mieć dostęp do dokumentacji nieruchomości, w tym mapy, że „bez wątpienia” wnioskodawcy musieli się zapoznać z mapami geodezyjnymi, a w każdym razie nie dołożyli należytej staranności, gdyż wystarczyło „jedynie spojrzeć na mapę geodezyjną”, że „zapewne” poprzedniczka wnioskodawców (sprzedająca nieruchomości) miała wiedzę co do stanu prawnego nieruchomości, skoro w latach 70-tych dokonała nieformalnej wymiany gruntów, i że informację tę „musiała przekazać wnioskodawcom”, nie tylko nie świadczą o oczywistej zasadności skargi kasacyjnej, ale w istocie w znacznej mierze stanowią niedopuszczalną w postępowaniu kasacyjnym (por. art. 398³ § 3 i art. 398¹³ § 2 k.p.c.) polemikę z ustaleniami faktycznymi. Tak też należy ocenić tezę, że o złej wierze wnioskodawców

przesądza to, iż nie podjęli żadnych czynności w celu uzyskania wiedzy co do stanu prawnego nieruchomości, którą objęli w posiadanie.

Z tych względów, na podstawie art. 398⁹ § 2 oraz – co do kosztów - art. 520 § 3 zdanie pierwsze w związku z art. 398²¹, art. 391 § 1 i art. 13 § 2 k.p.c. i § 5 pkt 1 w związku z § 6 pkt 3 i § 10 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz. U. z 2015 r., poz. 1800 ze zm.), Sąd Najwyższy orzekł, jak w sentencji.

as]

aj